

Diyanet İşleri Başkanı Görmez Kürt açılımı mimarı!

Diyanet İşleri Başkanlığı'na getirilen Prof. Mehmet Görmez, kurumdaki Kürt ve Alevi açılımlarının mimarı.

12 Kasım 2010

YILDIRAY OĞUR

Türkiye'de değişim dalgaları sonunda ülkenin Genelkurmay'la birlikte iki başkanlığından biri olan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kıyılarına da vurdu. 2003 yılından beri Diyanet'in iki numarası olan hadis profesörü Mehmet Görmez, Türkiye'nin bir numaralı imam koltuğuna oturdu.

1959 yılında Gaziantep'te doğan Mehmet Görmez, hem mektepli hem de alaylı bir din adamı. Geleneksel dini eğitimini doğduğu Antep ve çevresindeki medreselerden almış. Yüzlerce yıllık gelenekle tanıştığı medreselerde Kürt ve Arap müderrislerin derslerine devam eden Görmez, Gaziantep İmam-Hatip Lisesi mezunu.

1987'de mezun olduğu Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde daha yenilikçi ve modern din görüşleriyle tanışan Görmez, selefi Ali Bardakoğlu gibi Ankara Okulu ya da İslamiyyat dergisi çevresi olarak bilinen yenilikçi akımın içinde yer aldı. 1990'da Ankara İlahiyat'ta yüksek lisans konusu olarak kendisine 1949 yılında ölen ve Müslüman Luther olarak bilinen Tatar din âlimi Musa Carullah Bigiyef'i seçer. Bigiyef, 1914'te Osmanlı Şeyhülislamı tarafından kitapları yasaklanmış, kadın haklarını savunan reformist bir isimdir.

Görmez Ankara Okulu'nda etkili olan reformcu Fazlurrahman ve İslamcı-solcu Hasan Hanefi ekolleri dışında kalır. Kendisine daha gelenekselci ilahiyatçıların ilgi gösterdiği hadis alanını seçer. "Sünnet ve Hadisin Anlaşılması ve Yorumlanmasında Metodoloji Sorunu" başlıklı doktora tezi Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları'nda birincilik ödülünü alır.

1997-1998 yıllarında inceleme ve araştırmalar yapmak üzere İngiltere'de bulunan Görmez, 1998'de yardımcı doçent, 1999'da doçent, 2006 yılında da profesör oldu.

Açılımların arkasındaki isim

Türkçe, İngilizce ve Arapça'da yayımlanmış kitap ve makaleleri olan Görmez, 2001-2003 yıllarında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde dersler verirken Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığı görevine atandı.

Türkiye kamuoyu Görmez'i bu görevi sırasında yaptıklarıyla tanıdı. Türkiye'nin en statükocu kurumlarından biri olan Diyanet'in değişen, demokratikleşen ve sivilleşen Türkiye'ye uyum için attığı adımların hemen hepsinde Başkan Bardakoğlu'nun yardımcısı olarak Prof. Görmez'in imzası bulunuyor.

Görmez'in ismi özellikle Kürt açılımı ve Alevi açılımlarıyla ilgili Diyanet açılımlarında duyuldu. Taraf'ın "Kürtler artık resmen Allah'ın kulu" manşetiyle duyurduğu Diyanet İşleri'nin Kürtçe hutbe ve Kürtçe Kur'an adımları Görmez'in eseri.

TRT Şeş'te yayınlanmakta olan Kürtçe dinî programlara Diyanet'in katkıları ve kandillerde bölgedeki camilerde Kürtçe mevlit okutulması gibi açılımlarda yine Prof. Dr. Görmez'in etkisi olduğu biliniyor.

Kürtçe anlayan Diyanet

Alevi açılımına “İtikadın tahrif edilmesi” olarak Sünni muhafazakâr bir direnç gösteren Diyanet kadrolarına rağmen açılım yanlısı politikalarda da Görmez’in ismi ile karşılaşılıyor. Diyanet’in Hacı Bektaş’ın ünlü eseri ‘Makalat’ın da aralarında olduğu büyük Alevi klasiklerinin yayımlanması projesi de yeni Diyanet Başkanı’nın ön ayak olduğu projelerden.

“Diyanet, Sünni bir kuruluş değildir. Mezhepler üstü bir kuruluştur” diyen Görmez, imamların Alevilik konusunda eğitilmesi, talep eden cemevlerine Kuran öğretmeni gönderilmesi gibi adımlarla gündeme gelmişti.

Görmez’i yakından tanıyanlar onu demokrat olarak tanımlıyor. Genç Siviller üyesi bir çiftin nikâhında “Genç çifte mutlu ve sivil bir ömür” dilediğini ben duymuştum. Yetiştği bölge ve devam ettiği medreseler nedeniyle en azından anlayacak düzeyde Kürtçe, Arapça ve İngilizce bilen Görmez evli ve üç çocuk babası.

Genelkurmay’dan CHP’ye, yargıya ve medyaya kadar değişen Ankara’da Görmez gibi bir ismin Diyanet’in başına gelmesi bugün olmasa da ilerleyen günlerde önemi daha iyi anlaşılacak bir gelişme.

TARAF